

Vergaderjaar 2008–2009

31 924 X

**Jaarverslag en slotwet Ministerie van Defensie
2008**

Nr. 6

**VERSLAG HOUDENDE EEN LIJST VAN VRAGEN EN
ANTWOORDEN**

Vastgesteld 9 juni 2009

De vaste commissie voor Defensie¹, belast met het voorbereidend onderzoek van het wetsvoorstel tot wijziging van de begrotingsstaten van het Ministerie van Defensie (X) voor het jaar 2008 (slotwet), heeft de eer verslag uit te brengen in de vorm van een lijst van vragen met de daarop gegeven antwoorden.

Met de vaststelling van het verslag acht de commissie de openbare behandeling van het wetsvoorstel voldoende voorbereid.

De voorzitter van de commissie,
Van Baalen

De griffier van de commissie,
De Lange

¹ Samenstelling:

Leden: Van Bommel (SP), Van der Staaij (SGP), Poppe (SP), Van Baalen (VVD), voorzitter, Çörüz (CDA), Ferrier (CDA), Van Velzen (SP), Blom (PvdA), ondervoorzitter, Eijssink (PvdA), Van Dam (PvdA), Kraneveldt-van der Veen (PvdA), Griffith (VVD), Aasted-Madsen-van Stiphout (CDA), Irrgang (SP), Knops (CDA), Willemse-van der Ploeg (CDA), Jacobi (PvdA), Boekestijn (VVD), Brinkman (PVV), Voorde-wind (CU), Pechtold (D66), Ten Broeke (VVD), Thieme (PvdD), Bilder (CDA) en Peters (GL).
Plv. leden: Lempens (SP), Van der Vlies (SGP), Polderman (SP), Van Beek (VVD), Haverkamp (CDA), Ormel (CDA), De Wit (SP), Roefs (PvdA), Wolbert (PvdA), Smeets (PvdA), Arib (PvdA), Blok (VVD), Omtzigt (CDA), Roemer (SP), Jonker (CDA), De Nerée tot Babberich (CDA), Samsom (PvdA), Van der Burg (VVD), Wilders (PVV), Wiegman-van Meppelen Scheppink (CU), Van der Ham (D66), Teeven (VVD), Ouwehand (PvdD), Uitslag (CDA) en Vendrik (GL).

1

Kan een gespecificeerd overzicht met toelichting verschaft worden van de vrijval ten gevolge van niet vervulde vacatures, die bij de diverse uitgavenposten onder de beleidsartikelen 21 t/m 24 en andere relevante beleidsartikelen heeft plaats gevonden ten opzichte van de oorspronkelijke begroting 2008?

In 2009 bedroeg het gemiddelde aantal vacatures in de organieke formatie 7 211 vte'n. Rekening houdend met extra personeel in opleiding, reïntegranten en interne herplaatsers bedroeg de ondervulling 4 747 vte'n. Dit laatste getal is bepalend voor het financiële effect, waarbij in de huidige beloningsstructuur budget beschikbaar is voor 98 procent vulling. De vrijval in budget is daarom twee procent lager dan verwacht zou mogen worden. Dit resulteerde een onderbesteding in de personele exploitatie van € 175 miljoen.

Om capaciteitsverlies door de ondervulling te beperken is voor € 40 miljoen aan inhuur op vacatures uitgegeven. Hiernaast is voor een bedrag van € 45 miljoen aan extra uitgaven gedaan in het kader van werving en behoud. De resterende € 90 miljoen vrijval is ingezet voor de financiering van de niet in de begroting voorziene participatie in het C-17 project. Ook is een deel van de gestegen brandstofkosten hiermee gedekt.

2

Kunt u aangeven waarom u schetst dat de financiële problemen bij Defensie, uw huishoudboekje, met de maatregelen die u nu voorstelt voorbij zijn? Is Defensie financieel gezond in 2009 en is dit van structurele aard of verwacht u de komende tijd (en jaren) financiële tegenslagen die op de Defensiebegroting gaan drukken?

Voor 2009 is een sluitende begroting ingediend. Eventuele financiële tegenvallers bij Defensie zullen op grond van de voor alle departementen geldende begrotingsregels in beginsel binnen de eigen begroting gecompenseerd moeten worden.

3 en 4

Waaruit bestaat de mutatie van € 392,5 miljoen ten opzichte van de voorjaarsnota 2008?

Kunt u aangeven waardoor er grote afwijkingen zijn in de mutaties bij de beleidsartikelen en de niet-beleidsartikelen? Welke verdere invloed heeft het verloop van de realisatie op deze mutaties?

De mutatie van € 392,5 miljoen betreft de wijzigingen uit de eerste supplementaire begroting 2008. De voornaamste mutaties betreffen overhevelingen van het ministerie van Buitenlandse Zaken van € 114,9 miljoen voor de uitvoering van crisisbeheersingsoperaties, en van € 42 miljoen als tegemoetkoming in de nieuwbouwkosten van een Officiershotel in Den Haag in verband met de vestiging van het Internationaal Strafhof op de huidige locatie van het Officiershotel op de Alexanderkazerne. Het budget voor 2008 is tevens verhoogd met de door het ministerie van Financiën toegekende loonen prijsbijstellingstranches voor 2008 van respectievelijk € 164,1 en € 72,7 miljoen. Omdat de loon- en prijsbijstelling begrotingstechnisch eerst in de eerste supplementaire begroting bij niet-beleidsartikel «nominaal en onvoorzien» wordt verwerkt en met de tweede supplementaire begroting aan de beleidsartikelen wordt toegewezen, geeft dit relatief grote mutaties tussen de beleidsartikelen en de niet-beleidsartikelen. Deze mutaties zijn technisch van aard.

5

Kunt u aangeven waardoor bij de Defensie Telematica Organisatie (DTO) en de Dienst Vastgoed Defensie (DVD) de grote verschillen zijn ontstaan in de baten-lastendienst tussen begroting en realisatie?

Bij de Dienst Telematica Organisatie wordt de groei in de opbrengsten ten opzichte van de ontwerpbegroting voornamelijk veroorzaakt door uitbreidingen in de functionaliteit van de werkplekdienst. Ten opzichte van de ontwerpbegroting stijgen in het bijzonder de directe kosten voor onder andere projecten als de Defensiepas en de datahuurlijnen. Daarnaast zijn de afschrijvingskosten hoger dan begroot door de herwaardering van NAFIN.

Bij de Dienst Vastgoed Defensie zijn de apparaatskosten lager dan verwacht. De negatieve som van voorzieningen en overige baten en lasten is echter hoger dan gepland. Ook is er een negatieve marge ontstaan op programmagelden voor de instandhouding van vastgoed. Dit is veroorzaakt door de aanbestedingsresultaten als gevolg van een in 2008 nog overspannen bouwmarkt.

6

Welke verplichtingen zorgen er voor dat de uitvoering van taken in Uruzgan met € 20,1 miljoen zijn verhoogd?

Niet de uitgaven voor de uitvoering van taken, maar de verplichtingen door het sluiten van contracten zijn hoger uitgevallen. In 2008 zijn verplichtingen voor transport aangegaan die eerst in 2009 tot betaling zullen komen. Voor de totale uitgaven in 2008 betekent dit geen verhoging.

7

Kunt u aangeven wat u exact verstaat onder «verplichtingen in de planning en uitvoering van de luchtverkenningcapaciteit» en waaruit bestaat die luchtverkenningcapaciteit?

Het betreft luchtverkenningcapaciteit voor de Kustwacht voor de Nederlandse Antillen en Aruba. De daarmee samenhangende verplichtingen betreffen vliegend materieel (lease van Dash-8 vliegtuigen), de bijbehorende exploitatiekosten en infrastructuur.

8

Verwacht u verdere vertraging in het project «uitbreiding walradar»? Zo ja, wat behelst die? Zo nee, wanneer is het project afgerond en wat zijn de extra kosten?

De voltooiing van het project is voorzien voor eind 2011. Er zijn geen aanwijzingen dat met de vertraging extra kosten zijn gemoeid. Verdere vertragingen zijn niet voorzien.

9

Verwacht u in 2009 een oplopend verschil in de toegenomen kosten voor personeel (toelagen) enerzijds, de vrijval ontstaan door vacatures anderzijds (abbonnementen, legering, internet, etc.) en de inhuur en uitbestedingen? Zo ja, kunt u daar een toelichting op geven?

Door alle genomen maatregelen en de actuele situatie op de arbeidsmarkt zal in 2009 naar verwachting sprake zijn van een verbeterde vulling en daarmee van minder vrijval. Naar verwachting zal de inhuur ter compensatie van vacatures gelijktijdig moeten afnemen. Wat precies het effect zal zijn over geheel 2009 is nu echter nog niet vast te stellen.

10

Verwacht u dat de in 2008 niet gerealiseerde verplichtingen en verträgen in 2009 hoger uitvallen en zo ja, kunt u dit per onderdeel aangeven?

De verwachting is dat de verplichtingen die in 2008 niet zijn gerealiseerd, in latere jaren alsnog zullen worden gerealiseerd. Met deze vertraging worden echter de projectbudgetten en derhalve het uitgavenbudget niet verhoogd.

11 en 12

Kan een nadere toelichting gegeven worden over de «onduidelijkheid rond de verschillen tussen attachés en internationale functies»? Wat wordt in dit verband bedoeld met de volgende zin «Daardoor is een deel van de uiteindelijke realisatie elders in de defensiebegroting belast.»? Wanneer is definitieve duidelijkheid te verwachten over de betaling (zowel wat betreft salaris als alle aanvullende vergoedingen) van alle Nederlandse militairen die tijdelijk gedetacheerd waren bij, of in tijdelijke dienst waren van internationale organisaties gedurende de afgelopen decennia? Kunt u aangeven waar het deel van de kosten dat elders is belast voor attachés en internationale functies wel is belast?

De kosten van personeel zijn gekoppeld aan de plaats in de organisatie waar hun functies zijn ondergebracht. Per 1 januari 2008 zijn het «Internationale functiebestand» (IFB) en de attachés formeel bij het CDC ondergebracht. In de praktijk is niet al het personeel op die datum naar het CDC overgegaan. Zodra het personeel door de operationele commando's wordt overgeplaatst naar de nieuwe organisatie, worden de kosten voor de personele exploitatie op de juiste plaats belast, zijnde het CDC. Tot aan het moment van overplaatsing zijn de kosten ten laste gekomen van de oude organisatie bij de operationele commando's.

De Algemene Rekenkamer voert momenteel onderzoek uit naar de buitenlandvergoedingen van onder meer defensiepersoneel. Het eerste deel van het rapport is gepubliceerd op 9 april 2009 (Kamerstuk 31 910, nr. 2). Het tweede deel is voorzien voor september 2009.

13

Kan een specificatie gegeven worden van de «verhoogde uitgaven voor salarissen» bij de Militaire Inlichtingen- en Veiligheidsdienst (MIVD) ten opzichte van de oorspronkelijke begroting 2008? Kan daarbij tevens gespecificeerd en toegelicht worden in hoeverre die verband houden met een niet voorziene toename van het aantal medewerkers en/of niet voorziene hogere inschaling?

De verhoogde uitgaven voor salarissen 2008 van de MIVD zijn vooral van boekhoudkundige aard. Halverwege het begrotingsjaar 2008 ontstond het vermoeden dat de MIVD door vacatures minder zou uitgeven aan personeelskosten. Daarom was bij de tweede suppletore begroting besloten het budget van de MIVD op dat punt te verlagen met € 9,6 miljoen. De verwachte onderrealisatie was echter te hoog geschat, waardoor ten opzichte van de tweede suppletore begroting de MIVD juist meer aan personeelskosten heeft uitgegeven. Ten opzichte van de oorspronkelijke begroting echter heeft de MIVD als gevolg van vacatures per saldo ruim € 4 miljoen minder aan personeelskosten besteed.

14

Kan een specificatie met toelichting gegeven worden inzake de onderrealisatie bij de Veteranenzorg ten opzichte van de oorspronkelijke begroting 2008?

De uitgaven voor de veteranenzorg worden begroot op diverse artikelen. De in de Slotwet vermelde onderrealisatie betreft enkele kleine posten. De oorzaak van deze onderrealisatie ligt in technische factoren zoals betalingsmomenten. Het vormt geen indicatie dat er minder veteranenzorg is geweest dan verwacht.

15 en 16

Kan een specificatie met toelichting gegeven worden inzake de (extra) onvoorziene uitgaven voor het Legermuseum en inzake de oorzaken en omvang van de «krappe financiële situatie» van dit museum? Waardoor is de krappe financiële situatie ontstaan bij het Legermuseum en verwacht u dat deze situatie zich in 2009 opnieuw voordoet? Volstaat de restbijdrage van de subsidie – minus het verstrekte voorschot – voor de rest van dit jaar?

De krappe financiële situatie is ontstaan door een hoog ambitieniveau van het museum en, naar nu blijkt, te hoge verwachtingen van te ontvangen subsidies en sponsoring en fondsenwerving. Bovendien heeft de verwerving van de «Collectie Visser», een unieke collectie Nederlandse handvuurwapens uit de 17e en 18e eeuw, een grote druk gelegd op de financiële middelen van het museum. In 2009 wordt door Defensie en het museum een oplossing gezocht om het museum financieel en structureel gezonder te maken.